dosarul nr. 2-370/23;
2-23035671-32-2-10032023

H O T Ă R Î R E
ÎN NUMELE LEGII

12 aprilie 2024 or. Ialoveni

Judecătoria Hînceşti (sediul Ialoveni)
În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Natalia Doroftei
Grefieri: Victor Opincă, Lilia Plugaru şi Lilia Creţu
Cu participarea:
Reprezentantei reclamantului - avocata Eşanu Oxana
Reprezentanta pîrîtului Bivol Nicolae - avocata stagiară Sanduţa Dolores

examinînd în şedinţă de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocata Eşanu Oxana în interesele lui Ursu Serghei către Bivol Nicolae şi Bivol Radu cu privire la repararea prejudiciului material şi moral ca urmare a săvârşirii infracţiunii şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 09.03.2023, avocata Eşanu Oxana în interesele lui Ursu Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Bivol Nicolae şi Bivol Radu cu privire la repararea prejudiciului material şi moral ca urmare a săvârşirii infracţiunii şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, potrivit sentinţei Judecătoriei Ialoveni din 14.08.2015 instanța a recunoscut pe Bivol Nicolae şi Bivol Radu vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.
3. A menționat că, luând în considerare caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice cauzate părţii vătămate, inclusiv prin deplasarea la organele de urmărire penală, instanța de judecată, procuratură, în urma rezultatului acțiunilor cet.Bivol Nicolae şi Bivol Radu, lui Ursu Serghei i-au fost cauzate suferințe fizice şi morale enorme care se răsfrâng asupra stării sale psihice şi fizice, manifestate prin durere insuportabilă, prin necesitatea de intervenții chirurgicale numeroase pentru a remedia starea sănătăţii în urma leziunilor cauzate de lovituri

A mai menționat că, Ursu Serghei trece prin sentimente de anxietate şi stres, generate de neîncrederea pe care a căpătat-o, s-a aflat o perioadă neconștientă, sentimente susținute de senzația de frustrare, or aceasta va fi o persoană traumată, este nevoită să meargă la medici şi în prezent, este complexat de cicatricile care au rămas în urma loviturilor.

A notat că, ținând cont de circumstanțe în care au fost cauzate prejudiciile, gradul de vinovăție, estimează că cuantumul prejudiciului moral total este de 500.000 lei, acesta fiind unul proporțional împrejurărilor în care au fost săvârşite faptele infracționale.

A atras atenția că, inculpații după săvârșirea infracțiunii nu şi-au cerut scuze de la partea vătămată, continuă să aibă un comportament obraznic şi neadecvat, să susțină nevinovăția în infracţiunea dată, refuză categoric să achite prejudiciile materiale precum și manifestă și alte acţiuni imorale faţă de partea vătămată, motive care îl îndreptățesc să pretindă la achitarea prejudiciului moral inclusiv prin prisma jurisprudenței CEDO, privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, expusă în Opinia comună a Președintelui Curţii Supreme de Justiţie şi a Şefului Adjunct al Direcției Agent Guvernamental privind satisfacţia echitabilă (Buletinul CSJ, nr. 8-9, 2012).

A invocat că, în conformitate cu practica CEDO cu referire la art. 6 al Convenţiei Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, unde în hotărîrea Tonchev vs Bulgaria din 19.11.2009, CEDO a recunoscut încălcarea art. 6 CEDO prin nesoluţionarea acţiunii civile în procedura penală şi a statuat, că „...în situaţia în care sistemul intern permite reclamanţilor să introducă o acţiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligaţia să se asigure că aceştia se bucură de garanţiile fundamentale prevăzute de art. 6 ale Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale din 04 noiembrie 1950”.

Prin urmare, a solicitat încasarea de la Bivol Nicolae și Bivol Radu în beneficiul lui Ursu Serghei a prejudiciului material în mărime de 1548 lei, a prejudiciului moral în cuantum de 500 000 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 60 000 lei.

3. La data de 06.02.2024, reprezentantul pârâtului Bivol Nicolae, avocatul Dolores Sanduța a depus referință, prin care a menționat că consideră pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată de reclamantul Ursu Serghei ca fiind neîntemeiate, reieșind din următoarea situație de fapt:

Conform sentinței Judecătoriei Ialoveni din 14.08.2015, la data de 14.07.2014, aproximativ orele 01:00, Bivol Nicolae, aflându-se pe strada centrală din satul Dănceni, raionul Ialoveni, încălcând grosolan ordinea publică şi manifestând o vădită lipsă de respect faţă de societate, în timp ce cet. Ursu Serghei se deplasa cu automobilul de model de model „Ford Courier”şi din intenții huliganice, urmărindu-l cu automobilul de model „Mercedes”, care era condus de el, în calitate de pasager se afla fiul său Bivol Radu, a efectuat mai multe împușcături din pistolul său pe care îl deținea legal, în direcția automobilului în care se afla Ursu Serghei, în urma cărora gloanţele au perforat caroseria automobilului dat şi Ursu Serghei a oprit automobilul. în acest moment, de automobilul cet. Ursu Serghei s-a apropiat Radu Bivol, care având în mîină o bâtă luată de jos, din motiv de răzbunare, a lovit cu aceasta peste caroseria automobilului, după care prin geamul lateral-stânga, a încercat să-i aplice lovituri lui Ursu Serghei.

A specificat că, instanţa a constatat că acţiunile lui Bivol Nicolae constituie infracțiune prevăzută de art.287 alin.(3) Cod penal, adică comiterea acţiunilor intenţionate care încalcă grosolan ordinea publică şi exprimă o vădită lipsa de respect faţă de societate, însoţită de aplicarea violenţei asupra persoanei, precum şi acţiuni care se deosebesc printr- o obrăznicie deosebită, săvârşită cu aplicarea armei. Totodată, instanța a constatat că acțiunile lui Bivol Radu constituie infractiunea prevăzută de art.287 alin.(l) Cod penal, adică comiterea acţiunilor intenţionate care încalcă grosolan ordinea publică şi exprimă o vădită lipsa de respect faţă de societate, însoţite de amenințarea cu aplicarea violenţei.

Consideră că, gradul prejudiciabil al acţiunilor fiecăruia dintre pârâți este diferit şi repararea prejudiciului moral nu poate fi admisă în mod solidar, pe când avocata reclamantului solicită repararea prejudiciului moral în echivalent bănesc de 500000 lei, fară să specifice de la care pârât ce sumă solicită.

Deduce că, din conținutul sentinței Judecătoriei Ialoveni din 14.08.2015, conform raportului de expertiză medico - legală, la Ursu Serghei au fost depistate vătămări corporale uşoare, respectiv, afirmaţiile avocatei reclamantului precum că suferințele fizice şi morale ale lui Ursu Serghei se manifestă prin dureri insuportabile, necesitatea de intervenţii chirurgicale numeroase, nevoia să meargă la medici până în prezent, i-au rămas cicatrice în urma loviturilor, de la care se complexează - nu au nici o legătură logică cu infracţiunea comisă de Bivol Nicolae, fiind lipsite şi de orice suport probator.

A relatat că, contrar normelor prevăzute la art. 117-118 Cod de procedură civilă, reclamantul nu a prezentat nici o probă admisibilă, pertinentă şi concludentă în susţinerea cheltuielilor (prejudiciul material şi serviciile avocatului) pretinse prin cererea de chemare în judecată, nici chiar după ce instanţa judecătorească i-a acordat termen pentru aceasta. Doar copia sentinţei Judecătoriei Ialoveni din 14.08.2015 extrasă de pe portalul instanţei de judecată şi un formular a unei facturi privind achitarea serviciilor juridice, nu confirmă nici într-un fel sumele solicitate a fi încasate de la pârâţi.

Referitor la cheltuielile solicitate a invocat că, pentru serviciile avocatului în aşa sumă enormă cum sunt 60 000 lei solicitată de reclamant, conform art.96 alin.(l) Cod de procedură civilă, partea solicitantă urmează să probeze că acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Or, conform normelor de drept procesual civil naţional, cât şi pornind de la practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, o despăgubire a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică poate fi acordată doar în cazul când partea a fost reprezentată în judecată de un avocat şi vor fi întrunite cumulativ următoarele condiţii: cheltuielile pentru asistență juridică au fost efectuate în mod necesar şi real, iar cuantumul acestor cheltuieli trebuie să fie rezonabil ca mărime.

A menționat că, serviciile avocatului în speţa dată, nu pot constitui 60 000 lei, or, suma dată nici nu-i confirmată prin factură fiscală dar printr-un cont de plată, care nu demonstrează achitarea de către Ursu Serghei a acestui cont de plată, adică nu este o probă pertinentă conform cerințelor art.122 alin. (1) Cod de procedură civilă.

A concretizat că, instanța de judecată are competența de a stabili mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral, pe care îl determină în funcţie de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate şi acordă o despăgubire care, pe de o parte, are o mărirre comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte ținând în cont particularităţile cazului.

Consideră că, gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului şi circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul pot fi deduse din însuşi declaraţiile lui Ursu Serghei date în calitate de parte vătămată în dosarul penal, din care incontestabil se demonstrează că pârâţii au fost provocaţi de reclamant la comportament infracţional în privinţa lui. Astfel, Ursu Serghei a mers în bar pe la orele 23.00, unde 1-a apucat de cap pe Bivol Radu şi 1-a pălit cu faţa de masă, deoarece Bivol Radu nu îndeplinea indicaţiile lui Ursu Serghei de a-1 telefona pe tatăl său, Bivol Nicolae, la miezul nopţii. Tot Ursu Serghei declară că în acea noapte personal l-a telefonat pe Bivol Nicolae de vre-o zece ori. Este cert de dedus starea lui Bivol Nicolae când Ursu Serghei îi agresează feciorul şi, în plus, nu-i permite să doarmă la miezul nopţii telefonând întruna, dar nici telefonul nu-1 poate deconecta, deoarece nu-şi permite aşa lux când feciorul nu-i acasă, deoarece îşi face griji, ca oricare părinte, trebuie să fie disponibil pentru copiii săi 24/24.Din cauza că stresului la care a fost supus de Ursu Serghei în noaptea de 14.07.2014, dar şi ulterior pe motiv că a ajuns pe

banca acuzaţilor (pentru prima şi ultima dată în viaţă), fiind un om stimat în sat, la 30.08.2014 a ajuns în spitalul de urgenţă cu infarct cerebral, ulterior fiind încadrat în grad de dezabilitate.

A subliniat că, la caz, acţiunea este lipsită de suport probator, nu este motivată, solicitarea sumei de 500 000 lei pentru prejudiciu moral este una exagerată, fără a fi făcută o analiză cu indicarea mărimii unei compensații comparabile cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare în perioada 2014 - 2015, adică perioada când a fost săvârșită infracțiunea şi pronunțată sentința.

A adăugat că, pârâtul Bivol Nicolae este reprezentat în judecată de avocat și a achitat serviciile avocatului în sumă de 5 000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria GL nr.449484 din 17.08.2023. Suma de 5000 lei fiind una reală, necesară şi rezonabilă reieșind din timpul, aportul şi munca depusă de avocatul stagiar Dolores Sanduța, care s-a deplasat la Curtea de Apel Chişinău şi a studiat materialele dosarului penal, a studiat prezentul dosar civil, a întocmit cererea privind excepția de tardivitate, referința şi a participat la toate şedinţele de judecată, deplasându-se de la Chișinău, fără ca să amâne vreo şedinţă din vina sa. Prin urmare, solicită încasarea de la Ursu Serghei în beneficiul lui Bivol Nicolae cheltuielile de asistenţă juridică în sumă de 5000 (f.d.38-40).

4. În ședința de judecată, reprezentanta reclamantului Ursu Serghei, avocata Eșanu Oxana a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia pe deplin.

5. În ședința de judecată, reprezentanta pârâtului Bivol Nicolae, avocata Sanduța Dolores, nu a recunoscut cererea de chemare în judecată și a solicitat respingerea acesteia.

6. Pârâtul Bivol Radu, în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de citare a fost respectată.

Aprecierea instanței de judecată:

7. Audiind opinia participanților la proces, examinând cererea de chemare în judecată înaintată de Ursu Serghei și materialele dosarului în raport cu normele legale aplicabile speței, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată este întemeiată parțial din considerentele ce succed.

8. În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1),(3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

9. Conform art.121 și art.122 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

10. În conformitate cu art.130 alin.(1)-(4), art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de

instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluționarea cauzei.

11. În ședința de judecată s-a constatat că conform sentinței Judecătoriei Ialoveni din 14.08.2015, Bivol Nicolae și Bivol Radu au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal (f.d.13-17).

12. Din conținutul sentinței se atestă că, Ursu Sergiu atât în cadrul urmăririi penale cât și în procedura cercetării judecătorești, nu a înaintat careva acțiune civilă privind încasarea de la Bivol Nicolae și Bivol Radu a prejudiciului material sau moral (f.d.16).

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29.11.2023, apelul declarat împotriva sentinței din 14.08.2015, a fost respins ca fiind depus peste termen (f.d.45-47).

14. La data de 09.03.2023, avocata Eşanu Oxana în interesele lui Ursu Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Bivol Nicolae şi Bivol Radu cu privire la repararea prejudiciului material şi moral ca urmare a săvârșirii infracțiunii şi compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-4).

15. Referitor la solicitarea reclamantului privind încasarea prejudiciului material cu titlu de cheltuieli pentru medicamente, în mărime de 1 548 lei, instanța de judecată o consideră neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

16. Conform prevederilor art.19 alin.(1)-(3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).

17. Conform prevederilor art.219 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură penală, persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot intenta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin:

1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvîrşirii faptei interzise de legea penală;

2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calităţii, aspectului comercial, precum şi repararea bunurilor deteriorate;

3) compensarea venitului ratat în urma acţiunilor interzise de legea penală;

4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputaţiei profesionale.

Prejudiciul material se consideră legat de săvîrşirea acţiunii interzise de legea penală dacă el se exprimă în cheltuieli pentru:

1) tratamentul părţii vătămate şi îngrijirea acesteia;

2) înmormântarea părţii vătămate;

3) plata sumelor de asigurare, indemnizaţiilor şi pensiilor;

4) executarea contractului de depozit al bunurilor.

La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic,

pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

18. Din materialele cauzei, inclusiv în baza declarațiilor reprezentantului reclamantului, instanța a stabilit că, pârâții nu a achitat reclamantului Ursu Serghei careva sume bănești cu titlu material sau moral.

19. Articolul 10 alin.(1) Cod civil stipulează că, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.

20. În temeiul art.1398 alin.(1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

21. În acord cu norma cuprinsă la art.1418 alin.(1) Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc..

22. Instanța de judecată reține că, partea reclamantă, nu a prezentat probe prin care să confirme aserțiunile că a suportat un prejudiciu material în mărime de 1 548 lei, or, contrar obligațiilor pozitive de probațiune instituite în sarcina sa de depozițiile art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, reclamantul a omis de a dovedi prin probe concludente, admisibile, pertinente și utile că, ar fi suportat cheltuielile invocate.

23. Astfel instanța de judecată ajunge la concluzia că suma prejudiciului material în mărime de 1 548 lei, este nejustificată și urmează a fi respinsă.

24. *Referitor la pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța o consideră parțial întemeiată din următoarele considerente*.

25. Instanța relevă, că prin prejudiciu se înțelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecințe ale încălcării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane. Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiție esențială și necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existența lui este sigură, neîndoielnică și, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent. În conținutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acțiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare.

26. În acest context, instanța de judecată notează, că reclamantul Ursu Serghei pretinde admiterea cerinței privind încasarea prejudiciului moral în temeiul art. 2036-2037 din Codul Civil.

27. În acest sens, instanța constată, că din probele prezentate de reclamant rezultă cert, că acesta, având calitatea procesuală de victimă, prin comiterea infracțiunii de către Bivol Nicolae și Bivol Radu, i-a fost cauzat prejudiciu moral.

28. Totodată, având în vedere circumstanțele cauzei deduse judecății și limitele rezonabile privind raportul de proporționalitate între acțiune/inacțiune și sancțiunea legală urmează a fi într-un raport de echilibru, instanța nu poate admite integral pretențiile reclamantului cu privire la

încasarea prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei, suma respectivă fiind una excesivă în realitățile social-economice a Republicii Moldova.

29. În acest sens instanța de judecată relevă că, potrivit dispozițiilor art. 2036 alin. (1) – (5) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

30. De asemenea, în acord cu prevederile art. 2037 alin. (1) - (3) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

31. Astfel instanța de judecată, analizând materialele cauzei, modul de comitere a faptei ilicite, gravitatea acesteia și pericolul social redus, impactul asupra victimei, concluzionează că cuantumul despăgubirii bănești cu titlu de reparare a prejudiciului moral cerut de reclamant, de 500 000 lei este exagerat și vădit neproporțional circumstanțelor și situației de fapt constatate.

32. La caz, instanța de judecată reține faptul că, posibilitatea persoanelor fizice sau juridice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi. La baza metodei de apărare a dreptului prin repararea prejudiciilor stă unul din principiile fundamentale ale dreptului civil – principiul reparării integrale a prejudiciului, care constă în despăgubirea titularului dreptului încălcat. Principiul Codului civil este că instanța de judecată are dreptul să decidă plata despăgubirilor pentru repararea prejudiciului moral doar în cazurile expres prevăzute de lege. Nu există nici-o formulă de calcul matematic al prejudiciului moral, astfel, dificultatea a fost transferată de la legiuitor la judecător, care își va folosi aprecierea conform principiului echității și obiectivului final de a oferi o satisfacție victimei.

33. Potrivit acestor circumstanțe instanța conchide că echivalentul bănesc al despăgubirii morale, suficient pentru a acorda o satisfacție echitabilă lui Ursu Serghei constituie suma de 17 000 lei, în asemenea mod fiind restabilită echitatea în actualul caz pentru fapta ilicită comisă de pârâți în raport cu reclamantul.

34. Totodată, instanța specifică că, ținând cont de gradul prejudiciabil al acțiunilor fiecăruia dintre pârâți, nu va dispune încasarea prejudiciului moral în mărime de 17 000 lei solidar ci va dispune încasarea de la Bivol Nicolae în beneficiul lui Ursu Serghei suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral iar de la Bivol Radu în beneficiul lui Ursu Serghei suma de 7 000 lei.

35. Referitor la solicitarea reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuielile de asistență juridică în sumă de 60 000 lei, instanța de judecată relevă următoarele.

36. Articolul 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

37. Potrivit art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

38. Conform facturii din 06.03.2023 și Actului de prestare a serviciilor din 21.03.2024, se atestă prestarea serviciilor juridice de către Eșanu Oxana, beneficiar Ursu Serghei în cuantum de 60 000 lei (f.d.6, 74-75).

39. În prevederile pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30.03.2012 a Consiliului Uniunii Avocaţilor, pentru probarea cheltuielilor suportate şi prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaţilor, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora.

40. Sub acest aspect, instanţa de judecată reiterează că pornind de la practica şi jurisprudenţa dezvoltată de CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

41. Raportând cele descrise la dispozițiile normelor legale citate supra, instanța de judecată menționează că, pretenția referitor la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 60 000 de lei urmează a fi admisă în parte, și anume, cu încasarea în mod solidar de la Bivol Nicolae și Bivol Radu, a sumei de 6 000 lei, care este una efectivă, reală, necesară, rezonabilă și proporțională cu munca depusă.

42. În această ordine de idei, instanța de judecată relevă şi jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, care, fiind confruntată cu soluționarea cauzelor Boicenco vs. Moldova şi SRL „Oferta Plus” vs. Moldova, a rambursat societăţilor reclamante cheltuielile pentru asistența juridică, notând caracterul real, necesar şi rezonabil al sumelor solicitate prin raportare la complexitatea cauzei şi aportul considerabil al avocaţilor. Totodată, Înalta Curte a mai statuat că nu ţine de competenţa sa de a se expune asupra acordului cu privire la onorarii. În conformitate

cu jurisprudenţa sa, ea urmează să stabilească dacă costurile şi cheltuielile au fost necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime (Amihalachioaie c. Moldovei).

43. Din considerentele expuse raportate la normele de drept legale, instanța de judecată va dispune admiterea parțială a acțiunii înaintate de Ursu Serghei, din motivele expuse mai sus.

44. Referitor la solicitarea avocatului Sanduța Dolores, reprezentantul pârâtului Bivol Nicolae cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, instanța o consideră neîntemeiată și lipsită de suport juridic. Argumentele prezentate de reprezentantul pârâtului nu sunt susținute de prevederile legale aplicabile și nu permite părții care a pierdut procesul să solicite compensarea acestora, or, conform principiul echității, partea câștigătoare a procesului nu suportă cheltuieli suplimentare pentru a-și apăra drepturile într-un proces.

45. În conformitate cu prevederile art.art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

hotărăşte:

Cererea de chemare în judecată înaintată de avocata Eşanu Oxana în interesele lui Ursu Serghei către Bivol Nicolae şi Bivol Radu cu privire la repararea prejudiciului material şi moral ca urmare a săvârşirii infracțiunii şi compensarea cheltuielilor de judecată, se admite parţial.

Se încasează de la Bivol Nicolae în beneficiul lui Ursu Serghei suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează de la Bivol Radu în beneficiul lui Ursu Serghei suma de 7 000 (şapte mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează în mod solidar de la Bivol Nicolae şi Bivol Radu în beneficiul lui Ursu Serghei, suma de 6 000 (şase mii) lei cu titlu de cheltuieli legate de asistenţa juridică.

În rest pretenţiile se resping ca neîntemeiate.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău prin intermediul Judecătoriei Hînceşti (sediul Ialoveni), în termen de 30 zile din momentul pronunţării dispozitivului hotărîrii.

Preşedintele şedinţei
Judecătorul **Natalia Doroftei**